కథా కౌముది

పూలపల్లి విత్తనాలు

వారణాసి నాగలక్ష్మి

అన్నయ్య డ్రైవింగ్ లో ఆడీ కారు వేగంగా పూలపల్లి వైపు సాగిపోతోంది.

లోపల ఏసీ చల్లదనం, బయట దారికటూ ఇటూ పరుచుకున్న పచ్చదనం ఆహ్లాదకరంగా ఉన్నా మనసు మాత్రం కల్లోలంగా ఉంది. నా మనసులో ఉన్నది ఎలా బయట పెట్టాలా అనీ, బయట పెట్టాక అక్కడెలాంటి కల్లోలం ఎదురవుతుందో అనీ కొంత గాభరా.

పూలపల్లిలో బాబాయి సంవత్సరీకాలు రేపటినుంచి. పిల్లలకి పరీక్షలుండడంతో రవి రావడానికి కుదర్లేదు. వదిన కూడా అదే కారణం వల్ల రాలేకపోయింది. మూడురోజుల క్రితం అమ్మా అన్నయ్యా మాత్రమే వచ్చారు, కాలిఫోర్నియా నించీ. మా కార్లో ముగ్గురం బయల్దేరాం. ఏటా ఇండియా వస్తూండే అన్నయ్యకి మన రోడ్ల మీద డ్రైవింగ్ అలవాటే.

ఇంట్లో పిల్లల స్కూళ్లూ, రవి వర్క్ ఫ్రమ్ హోమ్ ఏర్పాటులో ఉండడం వల్ల అన్నయ్యతో అనుకున్నవేవీ మాట్లాడలేకపోయాను. పూలపల్లి చేరేలోగా ఈ విషయం వాడితో మాట్లాడి తేల్చుకోవాలి... వాడేమంటాడో.

“అన్నయ్యా” అన్నాను పాటలు వింటూ డ్రైవ్ చేస్తున్న అన్నయ్యతో.

చెప్పమన్నట్టు ఓ చూపు నా వైపు పారేశాడు.

ఒక్క క్షణం తటపటాయించి “తాతగారి ఆస్తి పూర్తిగా బాబాయికి ఇచ్చేయడం న్యాయమేనా అన్నయ్యా? నాన్నకి ఏమీ ఇవ్వకుండా?” అన్నాను.

ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, “సుజీ.. ఇదివరకు కూడా నువ్విది అడిగావు‗‗‗.తాతగారలాంటి విల్లేమీ రాయలేదని నీకూ తెలుసు కదా” అన్నాడు.

"అదేలే... తాతగారు విల్లు రాయకపోయినా ఆయన పోగానే నాన్న తనంతట తనే అలా డిసైడ్ చేసుకుని చెప్పేయడం కరక్టేనా? ఆయనలా అనగానే అత్తలిద్దరూ కూడా ఒప్పేసుకుని, నీకూ నాకూ ఏమీ ఇవ్వకుండా నాన్నకి వంత పాడడం సరైనదేనా?"

అన్నయ్య మౌనంగా డ్రైవ్ చేస్తూండిపోయాడు. రెండు నిముషాలు గడిచాయి.

"అయితే ఏమిటంటావు?" అన్నాడు.

"నోటిమాటగా నాన్న ఏదో అన్నారు. మనం అక్కడ లేనపుడు ఏం జరిగిందో. ఇపుడు అందులో మనకీ వాటా కావాలని అడగచ్చు కదా?" అన్నాను.

"సుజీ!" అన్నయ్య అదోలా చూశాడు నావైపు.

వెనక నించి అమ్మ "కిషోర్, నీకు డబ్బుకిబ్బంది లేదు గనక అలా అంటున్నావు. రవికి బిజినెస్ లో చాలా నష్టం వచ్చిందనీ, ఫైనాన్సెస్ కొంత ఇబ్బందిగా ఉందనీ తెలుసు కదా? దానికి నీకన్నా అవసరాలెక్కువున్నాయి. ఎవరికైనా తన్ను మాలిన ధర్మం ఉండదు. నాన్న అలా చెయ్యడం నాకూ నచ్చలేదు" అంది.

"అమ్మా! అంతంత ఆర్ధిక ఇబ్బందులు దానికి మాత్రం ఏమున్నాయి? దాని పెళ్లి టైమ్ లో నాన్న ఒక అపార్ట్మెంట్ గిఫ్ట్ గా ఇచ్చారు. దానిమీద మంచి అద్దె వస్తోంది. శిరీష్ పుట్టినపుడు గేటెడ్ కమ్యూనిటీలో అయిదొందల గజాల స్థలం కొని బహుమతిగా ఇచ్చారు. దాని ధర పెరుగుతోంది. ఇంకేం కావాలమ్మా? అతని బిజినెస్ లో నష్టాలొస్తాయంటే వాటిని పూలపల్లి పొలం అమ్మి తీర్చడం సరైనది కాదు. బిజినెస్ లో పెట్టుబడులు ఆచి తూచి చేసుకోవాలి. ఆ సమయస్ఫూర్తి లేకపోతే తాతల ఆస్తులు కూడా కరిగిపోతాయి. అతని బిజినెస్ ఎలా ఉన్నా సుజీ తన స్త్రీ ధనం ఫ్యూచర్ కోసం జాగ్రత్తపెట్టుకోవాలి గాని, నాన్న మాటకి విలువ లేకుండా చెయ్యచ్చా? ఇంట్లో కూర్చుని టీవీ చూసే బదులు అది కూడా ఏదైనా పార్ట్ టైమ్ జాబ్ చెయ్యచ్చు కదా" అన్నాడు.

నాకు మండిపోయింది. ఉక్రోషంతో కళ్ల నీళ్లు వచ్చాయి. బలవంతాన ఆపుకున్నా.

అన్నయ్య తన చెయ్యి చాచి నా చేతిని నొక్కి వదులుతూ, "సుజీ, నా మాటలు నీకు కఠినంగా కనపడచ్చు. తీరుబాటుగా ఆలోచించి చూడు. నీకే అర్ధమవుతుంది. ఒకసారా రెండుసార్లా? ప్రతి ఏడూ పెద్దలూ పిల్లలూ అంతా వెళ్లి తాతగారింట్లో పడిపోయేవాళ్లం. ఎంత మందికి ఆతిథ్యం ఇచ్చారు బాబాయీ, పిన్నీ? ఇపుడు మనింటికి ఒక్క గెస్ట్ వస్తాడంటే ఒకరోజా రెండు రోజులా అని లెక్కలేసుకుంటాం. ఇన్నేళ్ల తర్వాత ఆ ప్రాపర్టీ మాది కూడా అనడం నాకు నచ్చలేదు" అన్నాడు.

మౌనంగా నేనూ మనసులోనే తర్కించుకున్నాను. నా అభిప్రాయం నేను చెప్తాను. వాడి అభిప్రాయం వాడిది. నన్ను శాసించే అధికారం వాడికి లేదు.

ముభావంగా కిటికీలోంచి చూస్తూ కూర్చున్నా. పచ్చని పొలాలు పరుగెత్తి పోతుంటే అక్కడక్కడ దారి పక్కగా కొబ్బరి బోండాలో, పనస తొనలో, వేరుసెనగలో అమ్మకానికి పెట్టుకున్న ముసలి వాళ్లు కనపడ్డారు. ఆలోచనల్లో ఉండగా కారు స్లో అయి రోడ్డు పక్కగా ఆగింది. పక్కనే బుట్టల్లో ఆకుల మధ్య దోరగా పండి లేతాకుపచ్చరంగులో పెద్ద పెద్ద జామకాయలు కనపడ్డాయి. వాటిని చూడగానే నోరూరింది.

అన్నయ్య కారు దిగి "దా.. మంచి కాయలు కాసిని ఏరుదువు గాని" అన్నాడు. నేనూ దిగాను.

ఒక డజను కాయలు ఏరి తీసుకుని కారెక్క బోతుంటే, పక్కన కొంత దూరంలో చెట్టు కింద నిలుచున్న పాతికేళ్ల ఆడమనిషి కారు దగ్గరకొచ్చి 'ఇయాల బస్సుల్లెవ్వు తల్లే. యాదైనా ఆటో వస్తదేమో అంటే ఒక్కటీ కాళీగా రావట్లేదు. కూసంత దూరం నన్ను మీ కార్లో తీసుకెల్తారా ? పెద్ద గూడెం దాకా? చూస్తా ఉంటే చీకడడిపోయేలాగుంది' అంది. కొత్తవాళ్లం, ఒంటరి ఆడమనిషి. ఎక్కడా బెదురు లేదు! కళ్లలో ఏదో ధీమా.

అన్నయ్య అమ్మనడిగాడు. వెనక సీట్లో కూర్చున్న అమ్మ ఆ అమ్మాయి వైపు చూసి 'పొద్దు వాలుతోంది కదా...పాపం బస్సు దొరక్కపోతే కష్టమే' అంది. 'నీ పక్కనే కూర్చుంటే ఇబ్బంది లేదా' అనడిగాడు. అమ్మ 'పర్లేదులే' అనడంతో సరేనన్నట్టు ఆమె వైపు తలూపి చేత్తో కారు డోర్ వైపు చూపించాడు.

'అవ్వా ఎల్లొత్తా' అంటూ జామకాయలమ్మికి చెప్పి రెండు బుట్టలూ, ఒక సంచీ పుచ్చుకుని వచ్చింది. ఒక బుట్టలో వేరు సెనగ కాయలున్నాయి. రెండో దాంట్లో కూరగాయలు. .. బీర కాయలూ, మొక్కజొన్నపొత్తులూ, పండు మెరపకాయలూ నవనవలాడిపోతూ కనిపించాయి. చేతిసంచిలో ఏవో బట్టలు. తను కారెక్కగానే తలుపేసి నేనూ ముందు సీట్లో కూర్చున్నా.

మాటల్లో చెప్పింది, చెల్లి పెళ్లిచూపులంటే పుట్టింటికొచ్చిందిట. రోజూ వచ్చే బస్సుకోసం కూర్చుంటే ఇప్పుడే తెలిసిందిట బస్సులు నడవడం లేదని. వాళ్ల నాన్నది వ్యవసాయం. విత్తన పంటలేస్తాడుట.

"విత్తన పంటలా? అంటే ఏమి"టనడిగాను.

"మీ బస్తీవోళ్లకి బియ్యం ఎక్కణ్ణుంచొస్తయ్యో కూడా తెలవదుగా తల్లే" అంది. అన్నయ్య ఓరగా నావైపు చూసి నవ్వాడు.

'మేమూ పండగల్లో తాతగారింటికి వచ్చి పొలాల్లో తిరిగిన వాళ్లమే తల్లే... అంత తెలీకుండా లేం లే' అనుకున్నా.

"కూరగాయలైనా, పప్పు బియ్యాలైనా పండిస్తేనేగా తల్లే గింజలు బజార్లోకీ, అన్నంముద్ద నోటికాడికీ వొచ్చేది. ఏ పంట పండాలన్నా ఇత్తనాలుండాలగా" అంది.

"తెలుసులే, పంటలోంచి కొంత పక్కకి తీసి విత్తనాలకి అట్టేపెడతారుగా? మరి విత్తన పంటలేంటి? అలా వేరుగా పండిస్తారా?" అన్నా.

"ఇప్పుడట్టా మామూలు పంటల్లోంచి తీసి పక్కన పెట్టినయ్యి ఎవురూ కొనుక్కోరమ్మా. ఇత్తనాల సాపుల్లో సీలు ఏసున్న సంచులే కొనుక్కుంటారు. అట్టా కొనుక్కోని పంటలేసుకుంటారు. ఇత్తనం నాణెమైందైతే పంట మంచిగా దిగుద్ది" అంటూ తన బుట్టలోంచి వేరుసెనగ కాయలు నాలుగు తీసి నాకిచ్చింది.

"నేనిట్టా వొచ్చినపుడల్లా మా నాయన పండినవన్నీ కొద్ది కొద్దిగా ఇత్తాడు. కాయెట్టా ఉందో సూడు. ఇత్తు బలంగా ఉంటే పంటా అట్టాగే వొస్తది. అబ్బో దీనికి సానా యెవహారం ఉందిలే. ఇత్తులు ఆళ్లే ఇస్తారు. పంట కోసే లోపు మూణ్నాలుగు తడవలు సార్లొచ్చి పంట తనిఖీ సేత్తారు. పంటొచ్చినాక ఆళ్లే కొనుక్కుంటారు. ఇది మొదలెట్టాకే మా నాన్న అప్పులన్నీ తీర్సుకున్నాడు" అంది.

చేతిలో కాయలవైపు చూశాను. సైజు పెద్దగా ఉన్నాయి. తెరిచి లోపల చూస్తే, లేత గులాబి రంగులో రెండు గింజలు బలంగా నిండుగా కనబడ్డాయి. నోట్లో వేసుకున్నాను. పచ్చిగా ఉన్నాయి గాని రుచి బావుంది.

అమ్మక్కూడా ఇచ్చి, 'సారు కారు తోలతన్నారు గా'అంది, అందుకే ఇవ్వలేదని సూచిస్తూ.

"ఇంత పెద్దగా ఉన్నాయి కదా ఈ గింజలు. అన్నీ ఇలాగే ఉంటాయా" అనడిగా, అన్నయ్య కి రెండు గింజలు అందిస్తూ. చిన్న తనంలో బాబాయింట్లో గుట్టలుగా పోసిన వేరు సెనగ కాయల రాశులు గుర్తొచ్చాయి. వాటిల్లో పెద్దా చిన్నా ఉండేవి. కొన్ని గింజలు ముడతలు పడి సన్నగా ఉండేవి. ఉన్న వాటిల్లో బావున్నవి కొన్ని తీసి తర్వాతి పంటకి అట్టిపెట్టేవాడు బాబాయ్.

"మామూలు పంటల్లోంచి తీసి పక్కనెట్టినవే ఇత్తనాలుగా తీసుకుంటే తర్వాతొచ్చే పంట నాణెంగా ఉండదమ్మా. ఇత్తనాలకి పచ్చేకం పండిచ్చాల. అట్టా పండిచ్చే వాళ్లు ముందుగా రెజిస్టరీ చేపిచ్చుకోవాల...మా నాయన అట్టా రెజిస్టర్ చేపిచ్చుకుని పండిత్తాడు" అంది. అన్ని రంగాల్లో వచ్చినట్టే ఈ రంగంలోనూ ఎన్నో మార్పులొచ్చినట్టున్నాయి అనుకున్నా.

ఉన్నంతసేపు గలగలా మాట్లాడి పూలపల్లి ఇంకా అయిదారు కిలోమీటర్ల దూరం ఉందనగా చిన్న బస్తీ దగ్గర కారాపమని దిగిపోయింది.

సన్నగా వినిపిస్తున్న పాటల నేపథ్యంలో మళ్లీ నా ఆలోచనలు సాగాయి.

తాతగారు పోయినపుడు వచ్చి వెనక్కెళ్లగానే అమ్మకీ నాన్నకీ మధ్య జరిగిన గొడవ తేలిగ్గా మర్చిపోయేది కాదు. తాతగారి ఆస్తిలో తనకి వాటా వద్దని నాన్నగారు డిక్లేర్ చెయ్యడం అమ్మకి ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు.

'పిల్లలిద్దరికీ మంచి సంబంధాలు కుదిరి పెళ్లిళ్లు అయిపోయాయి. రెండు వైపులా వియ్యాలవారు స్థితిపరులే. మనక్కావలసింది మనకి సరిపడా ఉంది. ఇంకేం కావాలి సంధ్యా?' అని నాన్నగారడగడం, 'పిత్రార్జితం మీ ఒక్కరి ఇష్టం కాదు వద్దనడానికి, మన పిల్లలకి కూడా అందులో హక్కుంది' అని అమ్మ దెబ్బలాడడం మాముందే జరిగాయి.

"కని పెంచి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించిన అమ్మా నాన్నగార్ల మంచి చెడులేవీ నేను చూడనే లేదు. చివరి వరకూ అన్నీ తమ్ముడే చూసుకున్నాడు. ఎప్పుడు వెళ్లినా శారద మనందరినీ ప్రేమతో చూసింది. బాధ్యతలు వదిలేసి ఆస్తులు కావాలని ఎలా అంటావు?" అంటూ నాన్న అమ్మవైపు తీక్షణంగా చూసిన చూపు నాకింకా గుర్తే.

"బాధ్యతలేం వదిలేశాం? అతి వృష్టికీ అనావృష్టికీ పంటలు పోతే పొలం మీద అయిన అప్పులు తీర్చలేదా మీరు?" అని అమ్మ నిలదీసింది.

"ఇలా అణా పైసలతో సహా లెక్కలు పెట్టుకోవాలని నేననుకోలేదు. నేను తీర్చిన అప్పుల కన్నా వాడు తలకెత్తుకున్న బాధ్యతలు చాలా పెద్దవి" అని నాన్న అమ్మని ఈసడించుకున్నారు. తర్వాత చాలారోజులు ఇద్దరి మధ్యా కోల్డ్ వార్ నడిచింది. అయితే అప్పట్లో నాకిదంతా అంత పెద్ద విషయం గా తోచలేదు కానీ, ఆరేళ్ల క్రితం నాన్న హఠాన్మరణం, మా ఇద్దరు పిల్లలూ హైస్కూలు చదువులకి వచ్చేసరికి రవి చేస్తున్న వ్యాపారంలో అనుకోని నష్టాలు రావడం.... ఈ రెండూ నా ఆలోచనల్లో మార్పుకి కారణమయ్యాయి. అన్నయ్యా వదినా ఇద్దరూ సంపాదనాపరులు. వెనక బోలెడు ఆస్తి. వాడికీ ఆస్తి అక్కర్లేకపోవచ్చు.

నాన్నకి ఉద్యోగరీత్యా ప్రతి రెండు మూడేళ్లకీ ఒక బదిలీ ఉండేది. పూలపల్లిలో తాతగారూ బామ్మలతోటే బాబాయి కుటుంబం ఉండేది. పదెకరాల పొలంలో సేద్యం చేస్తూ, ఊళ్లో ఉన్న ఏకైక పాఠశాలలో టీచర్ గా పని చేసేవాడు బాబాయి. ఆయనకిద్దరు ఆడ పిల్లలు.

చిన్నప్పటి నుంచి మాకూ వాళ్లకీ ఆర్థికంగా చాలా వ్యత్యాసం ఉండేది. నాన్న హోదాకి తగినట్టుగా మాకు ఇంటినిండా నౌకర్లూ, కారూ డ్రైవరూ లాంటి హంగులూ ఉండేవి.

పూలపల్లిలో జీవితం చాలా సాదాగా, చిన్న చిన్న ఆర్థిక ఇబ్బందుల మధ్య నడిచేది. నాకు చిన్నవైన గౌన్లూ పరికిణీలూ అమ్మ వాళ్లకి పంపించేది. పిన్ని కుట్టు మిషన్ మీద వాటిని రిపెయిర్ చేసి ఆడపిల్లలిద్దరికీ వేసేది. వేసవి సెలవుల్లోనూ, దసరా సంక్రాంతి సెలవులకీ, నాన్నా అమ్మా పూలపల్లి వచ్చి మమ్మల్ని వదిలి వెనక్కి వెళ్లేవారు. మాతో పాటుగా బోలెడు తినుబండారాలూ, ఆడపిల్లలకి బొమ్మలూ, ఇంటిల్లిపాదికీ కొత్తబట్టలూ వచ్చేవి. తాతగారూ బామ్మలతో పాటే బాబాయీ పిన్నీ కూడా మమ్మల్ని అపురూపంగా చూసేవారు. రంజనీ, రాగిణీ 'అన్నా, అక్కా' అంటూ మా వెంట వెంట తిరిగేవారు. సెలవులైపోయేటప్పటికి బాబాయో, తాతగారో మమ్మల్ని మళ్లీ వెనక్కి తీసుకెళ్లి, నాన్న ఉద్యోగపుటూరులో దింపేవారు.

నాన్నకీ బాబాయికీ పదేళ్లపైగా తేడా వయసులో. ఇద్దరికీ మధ్య పెద్దత్తా చిన్నత్తా. అలాగే నాకూ రంజనికీ మధ్య పన్నెండేళ్ల తేడా. నా పెళ్లి నాటికి దానికి పదేళ్లు. తోడపెళ్ళి కూతురిగా దాన్నే కూర్చోపెట్టారు. అమ్మ కుట్టించిన పరికిణీలూ జాకెట్లూ తప్ప వాళ్లకి మంచి బట్టలే లేవు. ఎనిమిదేళ్ల రాగిణి అయితే పొద్దున్న వేసుకున్న పట్టు పరికిణీ రాత్రైనా విప్పనని పేచీ. ఐస్ క్రీమ్ ఆశపెట్టి దాన్ని ఒప్పించి పూల ఫ్రాకు తొడిగింది శారద పిన్ని!

ఆలోచనల్లో ఉండగానే కారు పూలపల్లి లోకి ప్రవేశించింది. "అమ్మా నిద్ర పోతున్నావా? దగ్గరికొచ్చేశాం" అన్నాడు అన్నయ్య.

"చిన్న కునుకు పట్టిందిరా" అంటూ లేచి జుట్టూ, చీరా సవరించుకుంది అమ్మ.

సాయంత్రపు వెలుగుల్లో చెక్కగేటు బయట కారాపి లోపలికి వెళ్తుంటే, ఎర్రటిపూలతో తురాయి చెట్టు ఒకవైపూ, సన్నని సువాసనతో పున్నాగ రెండో వైపూ నిలబడి స్వాగతం చెప్పాయి. విస్తరించిన శాఖలతో నిండుగా ఉన్న మామిడి చెట్టూ, పెద్ద పెద్ద ఆకులతో అక్కడక్కడ పూలతో నిటారుగా ఎదిగిన సింహాచలం సంపెంగ చెట్టూ, గంపెడుపిల్లల్ని దగ్గరగా పొదువుకున్న తల్లిలా కాండం దగ్గర పెద్దా చిన్నా బోలెడు పిందెలతో పనస చెట్టూ నవ్వుమొహాలతో మమ్మల్ని పలకరించాయి. ఇంటి ముందున్న విశాలమైన ఆవరణలో ఎన్నో చెట్లూ, తీగలూ, పూల మొక్కలూ . ఇంటి వెనక్కూడా కరివేప, నిమ్మ, బొప్పాయి లాంటి చెట్లూ, కూరపాదులూ ఉండేవి. చిన్నపుడు కోతుల్లా ఈ చెట్ల మధ్య ఆడుతూ ఎలా గడిపామో!

ఈ విశాల హరిత ప్రాంగణంలో మాదంటూ ఏమీ లేదా అనిపించి చివుక్కుమనిపించింది.

పెంకులు కప్పిన ఇంటి వరండాలోకి అడుగు పెట్టగానే చల్లగా, హాయిగా అనిపించింది. అరుగు మీద వాలు కుర్చీలో తాతగారు కూర్చుని నవ్వుతున్నట్టూ, కచ్చాపోసిన చీరకట్టులో బామ్మ గుమ్మంలో నిలబడి, చేతులు చాచినట్టూ భ్రమ.

వరండా అరుగుల మీద జంపఖానాలు పరిచి ఉన్నాయి. అరుగుల ముందు కొన్ని ప్లాస్టిక్ కుర్చీలు. అప్పటికే వచ్చేసిన దగ్గరి చుట్టాలు అక్కడ కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. లోపల్నించి ట్రే లో టీలు తీసుకొస్తూ రంజని, తన వెనకే చిన్నత్తా కనపడ్డారు. రంజని ట్రే పక్కన పెట్టి దగ్గరకొచ్చి అమ్మని కావలించుకుంది. అన్నయ్య కుడి చెయ్యి చాస్తే ఆ వంపులో ఒదిగి వాడి భుజం మీద తలాన్చింది. ఈ లోగా చిన్నత్త పలకరించి 'పిల్లలెలా ఉన్నారే?' అనడుగుతూ హత్తుకుంది నన్ను.

"రాగిణేదీ?" అడిగాడు అన్నయ్య .

"వచ్చేస్తుందన్నయ్యా, సామాన్లేవో తేవాలంటే స్కూటీ మీద వెళ్లింది" అంటూ మా సామాను అందుకుని లోపలికి దారి తీసింది రంజని. వెనక గదిలో ఉన్న పిన్నినీ, వాళ్లమ్మ గారినీ పలకరించి మొహాలు కడుక్కుని వచ్చాం. "అక్కా, టీ తీసుకో" అంటూ కప్పు అందించింది.

గోడవారగా ఉన్న మంచం మీద నడుంవాల్చిన పెద్దత్త అప్పుడే లేస్తోంది. రంజని నుంచి కప్పు అందుకుంటూ "అష్టైశ్వర్యాలతో వెయ్యేళ్లు వర్ధిల్లవే బంగారు తల్లీ! రోజూ చేసే పూజలకి వరాలిస్తాడో లేదో ఆ పైవాడు. అడక్కుండానే కళ్లు విప్పేసరికల్లా పొద్దున్నైతే కాఫీ, సాయంత్రమైతే టీ పట్టుకుని ప్రత్యక్షమవుతుంది మా వరాల చిట్టితల్లి!" అంది.

"చెట్టంత ఎదిగిన దాన్ని చిట్టి అని నువ్వే అనాలి" నవ్వుతూ వెళ్లిపోయిందది.

చిన్నత్త అందుకుంటూ "నిజమేనే.. వచ్చినప్పటి నుంచి చూస్తున్నా... అలసటన్నది లేకుండా అలా చేస్తూనే ఉన్నారు అక్కచెల్లెళ్లిద్దరూ" అంది. నాతో ఎప్పుడైనా అలా మాట్లాడారా చిన్నత్త గానీ పెద్దత్త గానీ?

రాత్రి భోజనాలయేసరికి పక్కలు ఏర్పాటు చేశారు రంజనీ రాగిణీ. అటూ ఇటూ రెండు మంచాలున్న గదిలో అత్తలకీ నాకూ పడక. ఒక మంచం కాస్త వెడల్పుగా ఉంది. సర్దుకుంటే ఇద్దరు పడుకోవచ్చని పెద్దత్త అంది గాని అలా నాకు అలవాటు లేదు. మంచాల మీద అత్తలిద్దరూ పడుకుంటే మధ్యలో చాప పరిచి పల్చటి పరుపు వేసింది రంజని నా కోసం. గదుల్లో కొందరూ, హాల్లో కొందరూ సర్దుకున్నారు. రంజని స్నేహితుడొకతను వచ్చాడు హైదరాబాద్ నించి. అతనూ అన్నయ్యా మామయ్యలిద్దరూ మడత మంచాల మీద ఒక గదిలో పడుకున్నారు. అమ్మకీ, పిన్నికీ, పిన్నీవాళ్లమ్మ గారికీ ఒక గది. మిగిలిన చుట్టాలూ, రంజనీ, రాగిణీ హాల్లో వరసగా పక్కలు పరుచుకుని సర్దుకుని పడుకున్నారు.

పడుకున్న కాసేపటికే గాఢంగా నిద్ర పట్టింది నాకు. మధ్య రాత్రి మెలకువ వచ్చేసరికి పెద్దత్త బాత్రూం కి వెళ్లొచ్చి పక్కమీద వాలుతోంది. చిన్నత్త కదులుతూండడం చూసి "నడుం నెప్పి సర్దుకుందిటే సుశీ?" అంటూ అడిగింది.

ఇద్దరూ లోగొంతుతో మాటల్లో పడ్డారు. నాకు అటూ ఇటూ ఉండడం వల్ల వాళ్ల మాటలు స్పష్టంగా నా చెవుల్లో పడ్డాయి.

"ఇద్దరికిద్దరూ పుత్తడి బొమ్మలేనే. ఆ కుర్రాడు చక్కగా ఉన్నాడు చూశావా... మంచి కుటుంబం. స్థితిపరులే. పిల్ల నచ్చకేం? విచ్చిన పూలకొమ్మ. ఎవరికి నచ్చదూ?"

"పెద్దది చామంతీ, చిన్నది జాజి మొగ్గా. రూపాలు కాదే. ప్రవర్తన! మేలిమి బంగారం!"

"ఆ అబ్బాయి తండ్రి... హైదరాబాదులో సీడ్ సర్టిఫికేషన్ అథారిటీ అని ఏదో ఉందనీ అందులో ఏదో పెద్ద పొజిషన్ లో ఉన్నాడనీ చెప్పానా? పెద్దబ్బాయి కూడా హైదరాబాద్ లోనే ఉంటాట్ట. శారద చెప్పింది. కుటుంబ వివరాలన్నీ బావున్నాయే. ఈ పిల్లాడు అగ్రికల్చర్ కాలేజీలో రంజనికి సీనియరనీ, రెండేళ్లుగా దీన్ని చేసుకోవాలని ఎదురుచూస్తున్నాడనీ

చెప్పింది. ఇక్కడన్నీ పూర్తయ్యాక మనవాళ్లు వెళ్లి, పెళ్లి ముహూర్తాలు పెట్టించుకుని రావాలి. శ్రావణ మాసానికల్లా పెళ్లి చేసేయాలి" అంది పెద్దత్త.

"అవును శారద చెప్పింది. చిన్నదానిక్కూడా మంచి సంబంధం కుదిరి, ఇద్దరికీ పెళ్లిళ్ళై వాళ్లు సుఖంగా ఉంటే తమ్ముడి ఆత్మ శాంతిస్తుందే" అంది చిన్నత్త.

"కుందనపు బొమ్మల్లా ఇద్దరు పిల్లలుంటే ఒక్కత్తె పెళ్లైనా చూసుకోకుండానే వెళ్లిపోయాడు వాడు..."

"మనందరి ఇళ్లలో శుభకార్యాలన్నిటికీ అన్నీ తానే అయి చేశాడు. శారద మాత్రం? ఒక్కర్తీ పదిమంది పెట్టు. ఎంత కార్యమైనా కొండంత అండ"

"ఇద్దరూ ఇద్దరే. ఎప్పుడొచ్చినా రెండు చేతులా ఆహ్వానించేవారు! మనకి వీలవక వెళ్లిపోవడమే గాని ఎన్నాళ్లున్నా ఇంకా ఉండమనే అనే వారు. అమ్మనీ నాన్నగారినీ నెత్తిన పెట్టుకుని చూసుకున్నారు."

"ఎప్పుడు వాళ్లని చూడాలనిపించినా బస్సెక్కి వచ్చేసే వాళ్లం కదే! గుమ్మంలోకొచ్చేసరికి లక్ష్మీ దేవిలా నవ్వుమొహంతో ఎదురొచ్చేది శారద. యాభయ్యేళ్లకే దాని కుంకుమ తుడిచేశాడు భగవంతుడు. ఆడపిల్లల పెళ్లిళ్లు భర్తతో పాటు సంతోషంగా నిర్వహించుకునే యోగం లేకపోయింది దానికి"

"ఏ మాటకామాట అక్కయ్యా! నాన్న పోయినపుడు అన్నయ్య కూడా తన పెద్దరికం నిలుపుకున్నాడు, ఔదార్యం చూపించుకున్నాడు. కరణం గారు ఆస్తి పంపకాల మాటెత్తగానే తనకేం వద్దు, అంతా తమ్ముడికే అని చెప్పేశాడు"

"వాడికి చదువవుతూనే మంచి ఉద్యోగం వచ్చింది. పేరూ హోదా తో పాటు చక్కగా సంపాదించుకున్నాడు. ఇంట్లో కావలసిన కార్యాలన్నీ సమయానికి తగినట్టు నిర్వహించుకున్నాడు. వాడి పిల్లల పెళ్లిళ్లకి తాతా బామ్మల ఆశీస్సులు దొరికాయి. రెండేళ్లకో బదిలీ గా దేశమంతా తిరిగే వాడి ఉద్యోగానికి ఇలా అన్నీ సజావుగా సాగడం అదృష్టమనాలా? పిల్లలు సుఖ సంతోషాలూ, మనవల ఎదుగుదల చూసుకోకుండా అకాలంగా వెళ్లిపోవడం దురదృష్టమనాలా? అన్నయ్యకి అన్నయ్యా, తమ్ముడికి తమ్ముడూ ఇద్దరూ ఇలా వెళ్ళిపోయారేమిటే?"

"అన్నీ అనుభవించే యోగాన్ని బట్టేజరుగుతాయే అక్కయ్యా. వాడలా దేశమంతా తిరుగుతున్నపుడు తమ్ముడిక్కడ అమ్మా నాన్నగార్లతో ఉండబట్టే మనకిలా పుట్టింటి సౌఖ్యం దొరికింది! వాడి పంచన అమ్మా నాన్నగార్ల జీవితాలు హాయిగా వెళ్లమారాయి"

"అన్నయ్యది అంత దొడ్డ మనసు గనకే తనకి అస్తి వద్దన్నా మనకి చెరో ఎకరం మాత్రం ఇవ్వమని చెప్పాడు. అమ్మ వాడికలా చెప్పిందిట. నాన్నగారు నా పిల్లలు రామ లక్ష్మణులు అనేవారు. రాతకోతలేవీ అవసరమనుకోలేదు, పట్టించుకోలేదు. ఆయన నమ్మకాన్ని వీళ్లు నిలబెట్టుకున్నారు"

"అంతేనా, ఇల్లు సంగతి? అమ్మా నాన్నగార్ల తర్వాత ఇల్లు రెండు ముక్కలవకుండా వెయ్యి గజాల స్థలంలో ముందూ వెనకా ఫల వృక్షాలు, పూలతీగెలు, కూర పాదులు, తులసి కోట ...అంతా అలాగే ఈనాటికీ నిలిచి ఉందంటే అన్నయ్య చలవే".

"నిజమేనే.... తమ్ముడు పాపం 'ఇల్లంతా పాతబడిపోయింది. పంట సొమ్ము వస్తే రిపెయిర్లు చేయించాలనుకుంటున్నా'నని చెప్పాడు. తర్వాత మూణ్నెల్లకే వాడికి నూరేళ్లూ నిండిపోయాయి" నిట్టూర్చింది చిన్నత్త.

నిద్రపోతున్నట్టుగా నిశ్శబ్దంగా పడుకున్న నాకు ఏమిటో అస్థిమితంగా అసంతృప్తిగా అనిపించింది. నాన్న గురించీ, బాబాయి గురించీ, పిన్ని గురించీ అంత పొగుడుకున్న వాళ్లు అమ్మ గురించి ఒక్క మాట కూడా అనలేదు. రంజనీ రాగిణీ అంటూ మురిసిపోయారే గాని అన్నయ్య గురించి గాని, నా గురించి గాని ఒక్క మాటైనా మాట్లాడలేదు.

నాన్న ఆస్తి వద్దన్నారని చెప్పుకుని ఆనందిస్తున్నారు గాని ఆయన తన భార్యని సంప్రదించకుండా అంతా బాబాయికిచ్చేయమనడం సబబేనా? 'మీ ఆవిడని అడిగావుట్రా' అని అడగద్దా? నీ పిల్లలక్కూడా ఉన్న హక్కు ఇది, నిర్ణయాధికారం నీది కాదు అని చెప్పద్దా?

ఇప్పటికీ అమ్మ అంటూ ఉంటుంది, మాటల ద్వారా కాకపోతే కోర్టు ద్వారా అయినా సాధించుకోవచ్చని. నాన్న నోటి మాటకి ఆయనే లేనపుడు అంత విలువేముంది?

నిజానికి చిన్నపుడు రంజనీ రాగిణిలని చూస్తే నాకెంతో ప్రేమగా ఉండేది, కొంచెం జాలిగా కూడా. నాకు చిన్నవైపోయిన బట్టలేసుకుని, మేం తెచ్చిచ్చిన ఆటవస్తువులతో ఆడుకుంటూ, మేం వచ్చినపుడు కళ్లింతింత చేసుకుని మా కబుర్లు వింటూ ఉండే వాళ్ల పట్ల ఆపేక్షతో పాటు కొంత చులకన భావం కూడా ఉండేదేమో.

ఇపుడు వాళ్లు సీదా సాదా బట్టల్లో కూడా మెరిసిపోయే నవ్వు మొహాలతో నాకన్నా అందంగా ఉన్నారు. చదువుల్లో రాణించి ఉద్యోగాలు తెచ్చుకున్నారు. చురుకుగా తెలివిగా స్మార్ట్ గా ఉన్న ఆ అబ్బాయి సందీప్ దీన్ని ఇష్టపడి దీని కోసం ఏడాదిగా నిరీక్షిస్తూ బాబాయి సంవత్సరీకాలకి కూడా వచ్చాడు?

ఒక్కసారిగా మా ఈక్వేషన్ ఇలా మారిపోయిందేమిటి? ఇప్పుడు నా లోలోపల ఉడికించేస్తున్న ఈ భావం ఏమిటి? అసూయా?

అత్తల మాటలు వింటూ లోలోపల కుళ్లుతున్న నాకు కాలిమీద ఏదో పాకినట్టైంది. అప్రయత్నంగా కెవ్వుమన్నాను. అత్త మంచం పక్కనే స్విచ్ ఉండడంతో 'ఏమిటే' అంటూ కంగారుగా లైట్ వేసింది.

గది మూలగా ఉన్న తూములోకి పోతూ చిన్న ఎలక!

"అయ్యో..దీని మొహం మండా. పిల్ల బెదిరిపోయింది" అంటూ "అమ్మలూ, ఇలా మంచం మీద నా పక్కన పడుకోవే. నేల మీద ఏవో పాకుతూ ఉంటాయి. ముందే చెప్పాను కదా. నాకేదో ఇబ్బంది అనుకున్నావు... దామ్మా దా"

అంటూ పిలిచింది పెద్దత్త. బిత్తరపోయి చూస్తున్న నేను అమాంతం మంచమెక్కేసి అత్త పక్కనే పడుకున్నా. బెదురు తగ్గడానికి కొంతసేపు పట్టింది.

అత్త నా వీపు నిమిరి "పిచ్చి తల్లి.. భయం లేదులే" అంది. ముప్పై నాలుగేళ్ల నన్ను అలా అంటుంటే నాలోపల ఎవరో పసిపిల్ల నిద్ర లేచినట్లైంది. అత్తవైపు తిరిగి తన నడుం మీద చెయ్యేసి పడుకున్నాను.

రేపు నేను చెప్పాలనుకున్నవి చెప్పలేనేమో అనిపించింది.

మనసులో ఒత్తిడికి బీపీ పెరిగిందో ఏమో...గుండె దడ. పాల్పిటేషన్... అమ్మ ఇచ్చిన 'ఆస్తి' అది! రోగాలూ ఆస్తుల్లాగే వారసత్వంగా వస్తాయి!

ఆస్తుల్లానా? అబ్బే కాదు కాదు. కావాలంటే పుచ్చుకోడానికీ, వద్దంటే వదిలేయడానికీ కుదరదుగా. పిత్రార్జితమైన ఆస్తి వద్దని నాన్న వదిలేసినట్టు అమ్మ తన జీన్స్ లో పట్టుకొచ్చి ఇచ్చిన బీపీని నేను వదిలేసే వీల్లేదే!

★

సంవత్సరీకాలు యధావిధిగా పూర్తయ్యాయి.

వచ్చిన చుట్టాలంతా వెళ్లిపోయారు. పదకొండు గంటల వేళ ఊరి కరణం సీతా రామయ్య గారు వచ్చారు. అంతకు ముందే ఆ సమయానికి అంతా స్నానాలూ, టిఫిన్లూ పూర్తి చేసి హాల్లో సమావేశమవాలని మామయ్యచెప్పడంతో అందరం హాల్లో తయారుగా ఉన్నాం. నాలో ఏదో ఆశ కలిగింది, బాబాయి నాన్న మాటలు సరికాదని చెపుతూ మాకూ వాటా ఇచ్చాడేమో అని.

వస్తూనే ఆయన తాతగారి ఆస్తి వివరాలు చదివారు. తర్వాత తాతగారి మరణానంతరం నాన్నగారు తనకు ఆస్తి వద్దనీ, ఉద్యోగరీత్యా తాను దేశమంతా బదిలీలతో తిరుగుతూ ఉంటే తల్లి దండ్రులని శ్రద్ధగా చూసుకున్నదీ, చెల్లెళ్లిద్దరికీ పుట్టింటి అండదండలని ఇచ్చిందీ తమ్ముడే కనక పిత్రార్జితం లో తనకు వాటా వద్దని అన్నారనీ చెప్పారు. అంతే కాక, పదెకరాల్లో అత్తలిద్దరికీ చెరో ఎకరం ఇవ్వమన్నారని చెప్పారు.

"అదంతా స్పష్టంగా రాసి రెజిస్టర్ చేయించాలని మూడు నాలుగు సార్లు చెప్పానమ్మా.... అయినా ఆ విషయం వాయిదా వేస్తూ వచ్చాడే గాని శ్రద్ధ పట్టలేదు. అనుకోని విధంగా ఆయనే గతించాడు. అందువల్ల విల్లు లేకుండా నోటి మాట ప్రకారమే చేయాల్సి వస్తోంది. ఆడపిల్లలిద్దరూ ..అంటే జానకమ్మా సుశీలమ్మా... తమకి ఆ ఎకరం పొలం వద్దనీ, చిన్న తమ్ముడికి తమ బహుమతి అనుకుని పొలమంతా అఖండంగా అతనికే ఉంచమనీ చెప్పారు. అయితే ఏడాదికోసారి పుట్టింటి కి వచ్చి అమ్మా నాన్నలని మనసారా తలచుకునే అవకాశం తమకు జీవితాంతం ఉండాలని కోరారు. ఇదంతా మీ అందరికీ తెలిసిన విషయమే."అంటూ అందర్నీ పరికించి చూశారు.

"ఇలాంటి కుటుంబాన్ని నేనెక్కడా చూడలేదు. అన్నకీ అక్కలకీ తమ్ముడి మీద ఇంత ప్రేమ ఉండడం, తమ్ముడికి అక్కలిద్దరూ పుట్టింటికి వచ్చిపోతూ ఉండాలనే కోరిక ఉండడం, ఆస్తి కావాలని ఎవరూ కోరకపోగా డబ్బుకన్నా అనుబంధాలే ముఖ్యమని అనుకోవడం నాకు ఎంతో ముచ్చటగానూ, అంతకు మించి ఆశ్చర్యం గానూ అనిపిస్తోంది. నిన్ననే ఆస్తి తగాదాల్లో కత్తులు దూసుకున్న అన్నదమ్ముల్ని చూసి వస్తున్న నాకిది మహా అపురూపంగా కనిపిస్తోంది" అన్నారు.

కూర్చుని వింటున్న నాకు ఎంత అసహనం కలిగిందో చెప్పలేను.

పక్కన పెట్టిన లోటాలోంచి కాసిని మంచినీళ్లు తాగి, అందర్నీ కలయజూస్తూ "నేను చెప్పిన దానికి భిన్నంగా ఏదైనా ఉంటే ఇపుడు మీరు చెప్పాలి. మీ అందరి ఏకాభిప్రాయం ఏదైతే అదే చేద్దాం" అన్నారు.

"సుశీల వైపు నుంచీ, నా వైపు నుంచీ మీరు చెప్పినదానికి భిన్నంగా ఏమీ లేదండి మామయ్యగారూ! ఇక శారద ముందున్న బాధ్యతల విషయం మాట్లాడాల్సి ఉంది. ఎంత లేదన్నా పిల్లల పెళ్లిళ్లకి కొంత పొలమైనా అమ్మాల్సి వస్తుంది కదా. ఇపుడు ధరలెలా ఉన్నాయో..?" అంది పెద్దత్త.

"పూలపల్లి పొలాలకి అంత పెద్ద ధరలు లేవమ్మా. మీకు తెలియనిదేముంది, ప్రభుత్వం మారిన తర్వాత పూర్వం ఉన్న ధరలు కూడా పడిపోయాయి. ఎకరా పది లక్షలు ఉండవచ్చమ్మా. ఇల్లు పాతదయింది కనుక స్థలంతో సహా ఇంటినమ్మితే పది లక్షలు రావచ్చు" అన్నారు .

అపుడు రాగిణి లేచి, "తాతగారూ, పెద నాన్న తనకి వాటా వద్దనడం ఆయన సహృదయం. కానీ నాన్న ఎప్పుడూ అలా అనుకోలేదు. దొడ్డమ్మ వద్దన్నా, తనకి సగం వాటా ఇవ్వడమే అమ్మ అభిమతం. అపుడే అమ్మకి సంతోషంగా ఉంటుంది." అంది. పిన్ని మౌనంగానే అవునన్నట్టు తలాడించింది.

అమ్మ"మామయ్య గారూ, నాకే ఆస్తీ అక్కర్లేదండీ. ఆయన మాటే నా మాట. అయితే శారదా పిల్లలూ అందుకు ఒప్పుకోకపోతే కిషోరూ, సుజాతా ఎలా అంటే అలా చెయ్యండి" అంది.

అన్నయ్య "నాకు ఒక్కా పైసా కూడా వద్దు తాతగారూ! మా తాతగారు వాడిన వాలు కుర్చీ ఒకటీ నాకు ఇవ్వగలిగితే సంతోషిస్తాను" అన్నాడు.

"ఓరినీ.. నీకూ మీ నాన్న పోలికే వచ్చిందిరా!" అంది చిన్నత్త.

"చూశారా మామయ్యా? విత్తు నాణ్యతని బట్టే ఫలసాయం! అన్నయ్య కొడుకు ఇంకోలా ఎలా ఉంటాడు? " అని "కిషోరూ, తాతగారి కుర్చీ కావాలిట్రా? నిజమే మరి, నాన్నగారి వారసుడు కదా, ఆ కుర్చీలోనే కూర్చోవాలి! ఇంత కుర్చీని అమెరికా ఎలా పట్టుకెళ్తావురా?"అంటూ పెద్దత్త మురిసిపోయింది.

“ఇళ్లూ, పొలాలూ మాత్రమే ఆస్తులు కావు తల్లీ. నైతికతా, ఔదార్యం, తనకున్నది నలుగురితో పంచుకుతినే అలవాటూ....ఈ లక్షణాలు కూడా పెద్దల నించీ పిల్లలకి వచ్చే ఆస్తులే. పసి పిల్లల మనసులు సారవంతమైన నేలల్లాంటివి. వాటిలో ఆపేక్ష, ఔదార్యం లాంటి మంచి విత్తనాలు నాటాలి. మీ నాన్నగారు చేసిందదే. ఆయన పిల్లలు నలుగురిదీ అదే సంస్కారం. జానకమ్మ అన్నట్టు విత్తుని బట్టే ఫలసాయం! మంచి మాట అన్నావు తల్లీ!” అని అత్తని మెచ్చుకుని, మావైపు చూస్తూ

“మీ అత్త అన్న మాట మీకు అర్ధమైందర్రా? విత్తనానికీ, గింజకీ తేడా మీకు తెలుసునా?” అనడిగారు. అన్నయ్యా నేనూ మొహాలు చూసుకున్నాం. విత్తనం ఏమిటి, గింజ ఏమిటి? రెండూ ఒకటే కదా!

మా మనసుల్ని చదివినట్టు “కాదు. రెండూ ఒకటే కాదు. విత్తనంలో మొలకెత్తే శక్తి ఉండాలి. ఆహారంగా వాడే గింజల్లో అది అక్కర్లేదు. పంటగా వేసేటపుడు విత్తనాలన్నీ ఒకే రకానికి చెందిన కల్తీలేని మేలు రకానికి చెందినవై ఉండాలి. అలా కాకపోతే పంట నాణ్యత దెబ్బతింటుంది. మూడో విషయం ఏమిటంటే, ఆ విత్తనాల మూలం ఏదో తెలిసి ఉండాలి! పుట్టబోయే ముందుతరాలు ఆరోగ్యంగా ఉండాలని పూర్వం పెళ్లి సంబంధాలకి ఏడు తరాల వరకు వెనక్కి వెళ్లి తెలుసుకునే వారు కదా! సరిగ్గా అలాగే. విత్తన పంటలకి ఈ జాగ్రత్తలన్నీ చాలా అవసరం...” అని తననుకున్నది ఎలా చెప్పాలా అన్నట్టు ఆలోచిస్తూ ఒక క్షణం ఆగారు. తర్వాత నెమ్మదిగా స్పష్టంగా

“ఇక్కడ, ఈ ఇంట్లో అందర్నీ చూస్తుంటే ఎవరికి వారే ఇంత ఉన్నతంగా ఆలోచించడానికి కారణం వారి జన్మగతమైన సంస్కారమే అనిపిస్తుంది. అక్కడ అన్నదమ్ములు కత్తులు దూసుకోవడమేమిటి ? ఇక్కడ ఒకరికొకరు ఇంత విలువైన ఆస్తులు బహుమతులిచ్చుకోవడమేమిటి? మీ తాతగారూ, మామ్మగారూ గొప్ప సంస్కారులు. ఇద్దరికిద్దరూ ప్రేమ మూర్తులూ, ఉదార హృదయులూ! పిల్లల సారవంతమైన పసి మనసుల్లో చిన్నప్పటి నుంచి అవే విలువల్ని కల్తీలేని విత్తనాలుగా నాటి, పెంచి పోషించారు! అదే ఇవాల్టి మీ ఐక్యతకీ, అనుబంధాలకీ కారణం! గొప్ప పెంపకం!” అని అన్నయ్య వైపు తిరిగి,

“కిషోరూ! మీ అత్త అన్నదేమిటంటే ఏ విత్తనం నాటితే ఆ మొక్కే మొలకెత్తి అదే రకమైన, అదే నాణ్యత ఉన్న ఫలాన్నిస్తుంది కదా. మీ నాన్న ఔదార్యమే నీకూ అలా సహజంగా వచ్చిందని అందన్నమాట!” అన్నారు సీతా రామయ్య గారు.

అంతా నాకు పెద్ద నాటకంలా చిరాగ్గా అనిపించింది. అన్నయ్యని చూస్తే చిరచిరలాడిపోయింది. అమ్మ మాత్రం ..? అంతా తను మంచిదనుకోవాలి. నేను చెడ్డదాన్నైనా పర్లేదు.

వంటింటి గుమ్మానికి కాస్త ఇవతలగా చిన్న స్టూలు మీద కూర్చున్న పిన్ని వైపు చూశారు సీతారామయ్య గారు.

"బాబాయి గారూ, మీకు తెలియనిదేముంది? ఆస్తి విషయం ఆయన నాతో మాట్లాడినపుడు తన వాటా నాలుగెకరాలే అనీ అంతకన్నా ఎక్కువ తను తీసుకోలేననీ చెప్పారు. బావగారి వాటా కూడా సాగు చేస్తూ వచ్చారే గాని, అది అక్కయ్యకీ, కిషోరూ సుజాతలకి చెందిన ఆస్తిగానే ఆయన భావించారు. ఆయన అనుకున్నది మీతోనూ, అక్కయ్యతోనూ వివరంగా చెప్పే సందర్భం వచ్చేలోగానే విధి ఆయన్ని తీసుకుపోయి నన్ను ఒంటరిదాన్ని చేసింది" గొంతులో సన్నని జీర సవరించుకుంటూ చిన్నగా దగ్గి,

"అయినా పిల్లలిద్దరూ చక్కగా చదువుకున్నారు. రాగిణికి బీటెక్ కావడంతో చదువు రంజనితో పాటే అయిపోయింది. కాంపస్ సెలక్షన్ లో ఉద్యోగం వచ్చేసింది. ఆర్భాటపు పెళ్లిళ్లు వద్దనీ, నిరాడంబరంగా చేసుకోవాలనీ పిల్లలిద్దరూ నిర్ణయించుకున్నారు. రంజని కాబోయే భర్తగా సందీప్ కూడా మన మాటల్లో పాల్గొంటే బావుంటుందని అతన్ని నేనే ఆగమన్నాను, అందరితో పాటూ వెళ్లిపోకుండా.

"పెళ్లి మన ఊరి కోవెలలో జరగాలని అతని కోరిక. అతని తల్లిదండ్రులు కూడా అందుకు అభ్యంతరం లేదన్నారు. నిరాడంబరంగా చేసుకుందామనీ, తమది ఆర్గానిక్ లివింగ్ అనీ, ఆర్భాటపు జీవితం ఇష్టం లేదనీ, తమకి ఇద్దరూ అబ్బాయిలే కనుక ఈ పెళ్లి ఖర్చు ఇద్దరం సమంగా పెట్టుకుందామనీ అన్నారు.

"ఈ ఇల్లు ఇలా మాకివ్వడం బావగారి ఔదార్యం. దీనికి ధర కట్టిస్తే సగం డబ్బు అక్కయ్యకిచ్చి ఇల్లంతా ఇలాగే ఉంచుకోవాలనుంది. వదినలిద్దరి కుటుంబాలూ, బావగారి కుటుంబం ఇలాగే ఎప్పుడూ ఈ ఇంటికి వచ్చిపోతూ ఉండాలని నాఆశ. అదే ఆయన కోరిక కూడా. పొలం నాలుగెకరాలు మాకు చాలు. ఇపుడంతా సజావుగా ఉంది. ఎవరి వాటా ప్రకారం వాళ్లు పంచుకోవడం వల్ల భవిష్యత్తులో కూడా ఎలాంటి సమస్యలూ రాకుండా ఉంటాయి. నామీద దయ ఉంచి ఇది మాత్రం ఆయన అభీష్టం ప్రకారం చేయమని అక్కయ్యనీ, వదినలిద్దర్నీ కోరుతున్నాను" అంది పిన్ని.

నేను విస్తుపోయి చూస్తుంటే సందీప్ లేచి నిలుచుని అందరికీ నమస్కారం చెప్పి,

"అందరూ ముందే వినేసిన విషయమే... కాలేజీ రోజుల్లోనే రంజనిని నేను ఇష్టపడ్డాను. పెళ్లి చేసుకోవాలని చాలా కాలంగా ఎదురుచూస్తున్నాను. మా అమ్మకీ నాన్నగారికీ కూడా తను చాలా నచ్చింది. నాకెప్పటినుంచో కోరిక, కొత్త సాంకేతికతని వాడుతూ సేంద్రియ పద్ధతుల్లో వ్యవసాయం చెయ్యాలని. అందుకే అగ్రికల్చర్లో ఎమ్మెస్సీ చేశాను. రెండేళ్లుగా నాన్నగారి స్నేహితుడి దగ్గర ఆర్గానిక్ ఫామింగ్ లో అసిస్ట్ చేస్తూ వచ్చాను, రంజని చదువైపోయే లోపు ఇందులో కొంత అనుభవం సంపాదించాలని.

"ఇపుడు ఇక్కడే రంజనితో కలిసి వ్యవసాయం చేయాలని అనుకుంటున్నాను. దీనికి మా అమ్మా నాన్నగార్ల సపోర్ట్ ఉంది. మీకిష్టమైతే మీ పొలాలు కూడా కౌలుకి తీసుకుని పండిస్తాం. లేదు అమ్మేయాలనుకుంటే దానికి మార్కెట్ ధర చెల్లించి తీసుకోవాలని ఉంది. మొదటిసారి ఇక్కడికి వచ్చినపుడు మామయ్యగారితో పొలానికి వెళ్లాను. అపుడు నా

భవిష్యత్తు ఈ పొలం లోనే అనిపించింది! సీతారామయ్య తాతగారు చెప్పినట్టు అలాంటి ఇంట్లో పుట్టి పెరిగిన రంజని నన్ను అంగీకరించడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను" అన్నాడు. అతని చూపు రంజని మీద క్షణ మాత్రం నిలిచి పిన్ని వైపు మళ్లింది.

"మామయ్యగారు ఉండగానే రంజని పట్ల నా కున్న అభిప్రాయాన్ని ఆయనకి చెప్పలేకపోయానని ఇప్పటికీ బాధనిపిస్తుంది. మా అమ్మా నాన్నలకి నేను చిన్నకొడుకుని గాని, ఈ కుటుంబానికి పెద్ద కొడుకులాగే ఉండాలనీ, ఆంటీ నన్నలా యాక్సెప్ట్ చెయ్యాలనీ కోరుకుంటున్నాను" అన్నాడు. రంజనితో ఇదంతా ముందే చెప్పినట్టున్నాడు. అది కళ్లు వాల్చుకుని వింటూ కూర్చుంది.

అన్నయ్య లేచి వెళ్లి "సందీప్, మై లిటిల్ బావా" అంటూ అతన్ని గాఢంగా హత్తుకున్నాడు.

అక్కడంతా సంతోషపు వర్షమేదో కురిసినట్టు అందరి మొహాలూ విచ్చుకున్నాయి. పిన్ని తడికళ్లతో అతన్ని చూస్తూ ఉండిపోయింది. నాకెందుకో శరీరం గగుర్పొడిచినట్టైంది.

"పదెకరాల్లో ఏమంత సంపాదిస్తావు సందీప్, మీ కుటుంబం ఖర్చులకి ఈ వ్యవసాయపు రాబడి ఏం సరిపోతుంది? మీ పుట్టబోయే పిల్లల చదువులకి మంచి స్కూళ్లూ కాలేజీలూ వద్దా?" అడిగాడు అన్నయ్య.

"విత్తన పంటలు వేస్తాం బావా! వాటికిపుడు చాలా డిమాండ్ ఉంది. నాదీ రంజనిదీ అదే ఫీల్డ్ కదా! చుట్టుపక్కల పొలాలు అమ్మకానికి వస్తే వాటి గురించి కూడా ఆలోచిస్తాం. హైదరాబాద్ లో నాకొక ఆర్గానిక్ ఔట్లెట్ ఉంది. ఇప్పటిదాకా ఆహారధాన్యాలూ, పప్పులూ, ఖాదీ సబ్బులూ, షాంపూలూ ఇలాంటివే అమ్ముతున్నాం. మెల్లిగా అందులో కూరగాయలు కూడా మొదలుపెడతాం. ఇక్కణ్నించీ... ఇట్స్ జస్ట్ ఫోర్ ఆర్స్ జర్నీ!

"హైద్రాబాద్ లో అన్నయ్యా వదినలకి ఒక ఆర్గానిక్ రెస్టారెంట్ ఉంది. వదిన దాన్ని మానేజ్ చేస్తోంది. హెల్త్ ఫ్రీక్స్ చాలామంది అక్కడికి వస్తారు. వాళ్లకి మేమే సప్లై చెయ్యచ్చు. సేంద్రియ పంటలూ, విత్తన పంటలతో జీవితానికి సరిపడా సంపాదించుకోవచ్చు బావా! ఆరోగ్యంగా జీవించచ్చు. విజయవాడ పెరుగుతోంది. మా సంసారం పెరిగేటప్పటికి అటు హైదరాబాద్, ఇటు విజయవాడా రెండూ పూలపల్లికింకా దగ్గర్లోకి వస్తాయి. పిల్లల చదువులకి ఏ ఇబ్బందీ ఉండదు. ఈ పురుగుమందుల ఆహారం మేం తినం, వాళ్లకి పెట్టం" మెరిసే కళ్లతో అతను చెప్తుంటే అవాక్కై వింటూ ఉండిపోయా.

దాదాపు అందరిదీ అదే స్థితి. కొంత సేపాగి, పిన్ని ముందు మోకాళ్ల మీద కూర్చుని క్ష్"ఆంటీ! మీరు మాతో ఉండి గైడ్ చేస్తుంటే, నేనూ రంజనీ అనుకున్నవన్నీ సాధించ గలుగుతాం!" నెమ్మదిగా, ఆర్తిగా అన్నాడు.

అప్పటిదాకా గంభీరంగా ఉన్న పిన్ని “ఆడపిల్లలిద్దరూ ఇంక పెళ్లిళ్లై వెళ్లిపోతారని ఒంటరిగా బతకడానికి సిద్ధపడుతున్న నన్ను- - - ఎందుకయ్యా మళ్లీ ఇంత ఆప్యాయత చూపించి ఆశ పెడుతున్నావు?” అంటూ అతని చేతుల్లో తల పెట్టుకుని ఏడ్చేసింది.

‘పిన్నీ’ అంటూ అన్నయ్యా, ‘అదేంటమ్మా శారదా?’ అంటూ అమ్మా దగ్గరగా వెళ్లారు. అత్తలిద్దరూ కళ్లు తుడుచుకుంటూంటే నాకూ ఏడుపొచ్చింది.

చిన్నపుడు నాకు తలంటిపోసి, నెప్పెట్టకుండా చిక్కులు తీసి జడలల్లి, అలిగితే వెంటపడి బతిమాలి, నోట్లో ముద్దలు పెట్టిన పిన్నిరూపం హఠాత్తుగా కళ్లముందు కదిలింది. పిన్ని ముందున్న చోటంతా వీళ్లందరితో నిండిపోవడంతో వెళ్లి తన వెనక కూర్చుని నడుంచుట్టూ చేతులేసి ‘పిన్నీ’ అంటూ కావలించుకున్నాను.

Click here to share your comments